

โครงการฝึกอบรมบุคคลภายนอก
หลักสูตร“การพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน”
(การใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าเศษเหลือทิ้งทางการเกษตรในพื้นที่ภาคเหนือ
เป็นผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้)

๑. หลักการและเหตุผล

กิจกรรมพัฒนาการใช้วัสดุทดแทนไม้เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการวิจัย พัฒนา เพื่อการใช้ประโยชน์จากวัสดุทดแทนไม้ ตลอดจนพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มมูลค่า ควบคู่กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งและการจัดการความรู้สู่การใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า ยั่งยืน และรักษาสีงแวดล้อมตามแนวคิดที่ว่า “วิจัยและพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อการใช้ประโยชน์ไม้อย่างยั่งยืน”

จากการศึกษาวิจัย และพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ทดลองนำเศษไม้ ปลายไม้ และเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรหลากหลายชนิดมาเป็นวัตถุดิบ ตลอดจนขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ จนปัจจุบันสามารถผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้และผลิตภัณฑ์จากวัสดุทดแทนไม้ได้เป็นผลสำเร็จ ทำให้ได้รับความสนใจจากประชาชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเผยแพร่องค์ความรู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมวัสดุทดแทนไม้ของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน กรมป่าไม้จึงได้จัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน สังกัดกลุ่มงานพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ เป็นหน่วยปฏิบัติการในส่วนภูมิภาค จำนวน ๔ ศูนย์ ประกอบด้วย ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชนจังหวัดขอนแก่น ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชนจังหวัดราชบุรี และศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชนจังหวัดสงขลา

สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้โดยกลุ่มงานพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ ได้เล็งเห็นว่า เพื่อเป็นการส่งเสริมให้บริการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีอย่างครบวงจรให้แก่ผู้สนใจทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ รวมทั้งผู้ประกอบการในพื้นที่บริเวณโดยรอบจังหวัดที่ตั้งและจังหวัดใกล้เคียง ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชนจังหวัดลำปาง จึงเห็นควรจัดการฝึกอบรมบุคคลภายนอกในหลักสูตร “การพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน” (การใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าเศษเหลือทิ้งทางการเกษตรในพื้นที่ภาคเหนือเป็นผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้) ซึ่งประชาชนที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จะสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ประกอบเป็นอาชีพเสริมหรือสามารถพัฒนาจนเป็นอาชีพหลักสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชนรวมทั้งเป็นการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงการใช้ประโยชน์วัสดุทดแทนไม้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งยังช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และรักษาสีงแวดล้อมได้อย่างยั่งยืนโดย (๑) ลดปริมาณการใช้ไม้จากป่าช่วยรักษาป่าให้เกิดความสมดุล

- (๒) ลดการเกิดภาวะโลกร้อนโดยการนำเศษวัสดุเหลือทิ้งมาผลิตเป็นวัสดุทดแทนไม้ แทนการเผาทำลาย
- (๓) ช่วยเพิ่มโอกาสการใช้ประโยชน์เศษไม้ ปลายไม้ เศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรได้อย่างคุ้มค่า และ
- (๔) ช่วยเพิ่มมูลค่าของเศษไม้ ปลายไม้ เศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร

๒. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

๒.๑ เพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปเศษวัสดุไม้และเศษวัสดุทางการเกษตรเพื่อทำผลิตภัณฑ์ทดแทนไม้

๒.๒ เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของเศษวัสดุไม้และเศษวัสดุทางการเกษตร

๒.๓ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ เทคโนโลยีการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้ และเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้ ที่ได้รับไปริเริ่ม พัฒนา ต่อยอด และสร้างเป็นอาชีพที่มั่นคง หรือทำเป็นอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ ตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรม ครอบครัว และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔ เพื่อเป็นการปกป้องและรักษาทรัพยากรป่าไม้

๓. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

เกษตรกรที่มีเศษไม้ ปลายไม้ และเศษเหลือทิ้งทางการเกษตรบุคลากรจากภาครัฐอื่นๆ ที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ บุคลากรจากภาคเอกชน รวมทั้งผู้ประกอบการที่มีความสนใจในการพัฒนาวัสดุทดแทนไม้

- กลุ่มเกษตรกร ในพื้นที่จังหวัดลำปาง
- กลุ่มป่าชุมชน ในพื้นที่จังหวัดพะเยา
- กลุ่มป่าชุมชน ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

๔. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จำนวน ๓๐ คน

๕. ระยะเวลาในการฝึกอบรม

จำนวน ๔ วัน ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐

๖. สถานที่จัดฝึกอบรม

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน จังหวัดลำปาง

๗. วิธีดำเนินการฝึกอบรม

ในการฝึกอบรมนี้ แบ่งออกเป็น ๒ ภาค โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๗.๑ ภาคทฤษฎี การบรรยายและให้ความรู้จำนวน ๑๒ เรื่อง เป็นเวลา ๗ ชั่วโมง ๓๐ นาที

- เรื่อง ความสำคัญ มูลเหตุ ความเป็นมาของวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง ศักยภาพของเศษวัสดุไม้และเศษวัสดุการเกษตร
- เรื่อง ประเภทของวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง กระบวนการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง เครื่องมือ และอุปกรณ์ สำหรับกระบวนการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง กาวที่ใช้เกี่ยวกับงานไม้ และงานวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง ขั้นตอนการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์ เครื่องเรือน เครื่องใช้ จากวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง การประกอบ ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์จากแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง สีและสารเคลือบผิว
- เรื่อง การตกแต่ง และการทำผิวผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้

๗.๒ ภาคปฏิบัติ การผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้ และการผลิตผลิตภัณฑ์จากวัสดุทดแทนไม้
จำนวน ๕ เรื่อง เป็นเวลา ๙ ชั่วโมง

- เรื่อง การเตรียมวัตถุดิบสำหรับการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง การผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ สำหรับงานไม้และงานวัสดุทดแทนไม้เบื้องต้น
- เรื่อง การประกอบ ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์จากแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง การตกแต่ง และการทำผิวผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้

๘. วิทยากรในการฝึกอบรม

๘.๑ นายประเสริฐ วาณิชย์เจริญ	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
๘.๒ นายวรวิทย์ พลทัสสะ	นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ
๘.๓ นายกำพล ชูปรีดา	ผู้ช่วยนักวิจัย
๘.๔ นายวรธรรม อุ่ณจิตติชัย	

๙. งบประมาณ

เบิกจ่ายจากแผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
ผลผลิตบริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย กิจกรรมหลักบริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย กิจกรรม
บริหารจัดการงานวิจัย เป็นเงิน ๒๕๒,๙๔๐ บาท (สองแสนห้าหมื่นสองพันเก้าร้อยแปดสิบบาทถ้วน)

๑๐. ประโยชน์ที่...

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๐.๑ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รู้ถึงความสำคัญและประโยชน์ของเศษไม้และเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร

๑๐.๒ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำเศษไม้และเศษวัสดุการเกษตรมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้ได้

๑๐.๓ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเล็งเห็นถึงความสำคัญของเศษไม้และเศษวัสดุการเกษตร

๑๐.๔ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ต่อในชุมชนหรือหน่วยงานที่ตนสังกัดได้

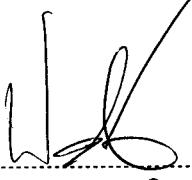
๑๐.๕ เพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนและเกษตรกร ทำให้เพิ่มทางเลือกอีกทางหนึ่งในการประกอบอาชีพ

๑๐.๖ ช่วยลดปริมาณการใช้ไม้จากป่า และลดการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ

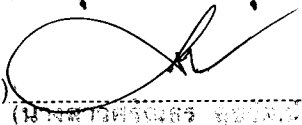
๑๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑๑.๑ ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน จังหวัดลำปาง

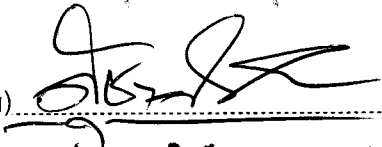
๑๑.๒ กลุ่มงานพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้

(ลงชื่อ) ผู้เขียนโครงการ
(นายประเสริฐ วาณิชจริญ)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ ทำหน้าที่
หัวหน้างานอุตสาหกรรมวัสดุทดแทนไม้และการคิดไม้

(ลงชื่อ) ผู้เสนอโครงการ
(นายพิเชต พิเชต)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ ทำหน้าที่
ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาอุตสาหกรรมไม้

(ลงชื่อ) ผู้ตรวจสอบโครงการ
(นายธชาติ กัญยาวงศา)

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

(ลงชื่อ) ผู้อนุมัติโครงการ
(นายประลอง ดำรงค์ไทย)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมป่าไม้

กำหนดการฝึกอบรม
หลักสูตร“การพัฒนาวาสดุดแทนไม้เพื่อชุมชน”
(การใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าเศษเหลือทิ้งทางการเกษตรในพื้นที่ภาคเหนือ
เป็นผลิตภัณฑ์วาสดุดแทนไม้)
ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐
ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาวาสดุดแทนไม้เพื่อชุมชนจังหวัดลำปาง

วัน/เวลา	กิจกรรม	วิทยากร
วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐		
๑๕.๐๐ – ๑๘.๐๐ น.	ลงทะเบียน/รับเอกสาร	
๑๘.๐๐ – ๑๙.๓๐ น.	รับประทานอาหารเย็น	
วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐		
๐๗.๐๐ – ๐๘.๐๐ น.	รับประทานอาหารเช้า	
๐๘.๐๐ – ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน (ต่อ)	
๐๙.๐๐ – ๐๙.๓๐ น.	พิธีเปิดการฝึกอบรม	
๐๙.๓๐ – ๑๐.๓๐ น.	บรรยาย หัวข้อ เรื่อง - ความสำคัญ มูลเหตุ ความเป็นมาของวาสดุดแทนไม้ - ศักยภาพของเศษวัสดุไม้และเศษวัสดุทางการเกษตร (รับประทานอาหารว่าง)	วิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๐.๓๐ – ๑๒.๐๐ น.	บรรยาย หัวข้อ เรื่อง - ประเภทของวาสดุดแทนไม้ - กระบวนการผลิตแผ่นวาสดุดแทนไม้ - เครื่องมือ และอุปกรณ์ สำหรับกระบวนการผลิตแผ่นวาสดุดแทนไม้ - กาวที่ใช้เกี่ยวกับงานไม้และงานวาสดุดแทนไม้ - ขั้นตอนการผลิตแผ่นวาสดุดแทนไม้	วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ – ๑๔.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติ การเตรียมวัตถุดิบสำหรับการผลิตแผ่นวาสดุดแทนไม้	คณะวิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๔.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติ การผลิตแผ่นวาสดุดแทนไม้ (รับประทานอาหารว่าง)	คณะวิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๘.๐๐ – ๑๙.๓๐ น.	รับประทานอาหารเย็น	

วัน/เวลา	กิจกรรม	วิทยากร
วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐		
๐๗.๐๐ - ๐๘.๐๐ น.	รับประทานอาหารเช้า	
๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.	การออกแบบผลิตภัณฑ์ เครื่องเรือน เครื่องใช้ จากวัสดุทดแทนไม้ (รับประทานอาหารว่าง)	วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๑๐.๓๐ - ๑๑.๐๐ น.	อุปกรณ์ เครื่องมือ สำหรับงานไม้ และงานวัสดุ ทดแทนไม้เบื้องต้น	วิทยากรของสำนักวิจัยและ พัฒนาการป่าไม้
๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	การประกอบ ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์จากแผ่นวัสดุ ทดแทนไม้	วิทยากรของสำนักวิจัยและ พัฒนาการป่าไม้
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติการใช้อุปกรณ์เครื่องมือสำหรับงานไม้ และงานวัสดุทดแทนไม้เบื้องต้น	คณะวิทยากรของสำนักวิจัย และพัฒนาการป่าไม้
๑๔.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติการประกอบ ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์จากแผ่น วัสดุทดแทนไม้ (รับประทานอาหารว่าง)	คณะวิทยากรของสำนักวิจัย และพัฒนาการป่าไม้
๑๘.๐๐ - ๑๙.๓๐ น.	รับประทานอาหารเย็น	
วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐		
๐๗.๐๐ - ๐๘.๐๐ น.	รับประทานอาหารเช้า	
๐๙.๐๐ - ๐๙.๓๐ น.	สีและสารเคลือบผิว	วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๐๙.๓๐ - ๑๐.๐๐ น.	การตกแต่ง และการทำผิวผลิตภัณฑ์วัสดุ ทดแทนไม้ (รับประทานอาหารว่าง)	วิทยากรของสำนักวิจัยและ พัฒนาการป่าไม้
๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติการตกแต่ง และการทำผิวผลิตภัณฑ์ วัสดุทดแทนไม้	คณะวิทยากรของสำนักวิจัย และพัฒนาการป่าไม้
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	ร่วมเสวนา ปรึกษาหารืออุปสรรค และปัญหา ในกระบวนการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้ (รับประทานอาหารว่าง)	คณะวิทยากรของสำนักวิจัย และพัฒนาการป่าไม้
๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	พิธีปิดการฝึกอบรม	

หมายเหตุ: กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม